

Afwegingskader heropening 'vanuit overheidsredenen gesloten bedrijven en instellingen'

Inleiding

Dit afwegingskader is van toepassing op 'vanuit overheidsredenen gesloten voorzieningen': bioscopen, bibliotheken, restaurants en cafés (incl. terrassen), culturele instellingen en/of activiteiten zoals theaters en concertzalen, musea en erfgoed met publieksfunctie.¹ Het afwegingskader bevat geen specificaties m.b.t. het maximale aantal personen dat binnen mag zijn. De Rijksoverheid heeft hierover kaders opgesteld ten behoeve van de sectoren.

Brancheverenigingen van deze voorzieningen kunnen met deze maatregelen eigen protocollen uitwerken ter voorbereiding op openstelling. Binnen deze bedrijven en instellingen vindt veel menselijk verkeer plaats. Naast de veiligheid van bezoekers² is het ook van belang de medewerkers te beschermen tegen het (werk gebonden) risico op besmetting, doordat zij werken in een omgeving met vele en wisselende groepen in de context van een openbare ruimte. Dit afwegingskader is overigens ook bruikbaar voor bedrijven en instellingen die niet vanuit overheidsredenen gesloten zijn.

In dit afwegingskader worden maatregelen gedefinieerd hoe bezoekers veilig binnen deze voorzieningen kunnen bewegen en waarbij de overdracht van corona kan worden beperkt: van bezoeker naar medewerker, tussen medewerkers onderling en van medewerker naar bezoeker.

De geformuleerde adviezen vormen het uitgangspunt om verantwoord te heropenen en de kans op verspreiding van het coronavirus binnen deze voorzieningen zo laag mogelijk te houden.

Specifieke protocollen

Dit afwegingskader geeft ondernemers (c.q. managers en bestuurders) houvast hoe zij in de 'anderhalvemetersamenleving' hun deuren weer kunnen openen. Het is aan de eigen onderneming, branchevereniging of sector om op basis hiervan een protocol op te stellen of een reeds ontwikkeld protocol naast dit afwegingskader te leggen.

Bij het openen van bedrijven en instellingen gelden uiteraard en nog steeds [de RIVM richtlijnen](#) en [de maatregelen van de Rijksoverheid](#). Ondernemers en bedrijven zijn zelf verantwoordelijk voor het toepassen van deze richtlijnen en maatregelen binnen hun bedrijf en voor de medewerkers bij de uitoefening van de werkzaamheden.

Binnen de verschillende bedrijven en instellingen kunnen er bestaande protocollen van toepassing zijn (zoals over de organisatie van bezoekersstromen, hygiënemaatregelen of schoonmaak) die verdergaand zijn dan dit afwegingskader; deze zijn dan uiteraard leidend. Ondernemers en bedrijven kunnen terecht bij de eigen branchevereniging voor meer informatie over de actuele maatregelen en richtlijnen.

Risicobeheersing: gezondheidscheck, afstand houden en hygiënemaatregelen vormen de basis

Een nauwkeurige gezondheidscheck (triage) vooraf, bij bezoekers én bij de medewerkers (bij aanvang van de dienst), het onderlinge afstand houden en een consequente opvolging van hygiënemaatregelen vormen de basis. Bezoekers ontvangen over deze maatregelen informatie bij kaartverkoop, c.q. reservering.

De gezondheidscheck (triage) houdt in dat vóór het aangaan van de 'dienstverlening' (bij de kaartverkoop, c.q. reservering) en voorafgaand aan het bezoek goed moet worden vastgesteld of de bezoeker gezond is en geen enkel begin van klachten heeft die passen bij COVID-19. Ook geldt

¹ Casino's, speelhallen en coffeeshops vormen een uitzondering. Zij mogen naar verwachting pas per 1 september 2020 hun deuren openen.

² Waar 'bezoeker' staat kan afhankelijk van de context ook klant, gast of cliënt etc. worden gelezen.

dat niemand binnen het gezin/de thuissituatie koorts en/of benauwdheidsklachten heeft. Ditzelfde geldt ook voor de medewerkers voor aanvang van het werk. Beide partijen dragen hierin een grote eigen verantwoordelijkheid.

Voor personen met klachten geldt momenteel thuisisolatie ([Nederlandse aanpak en maatregelen tegen het coronavirus; COVID-19 op RIVM.nl](#)).

Vragen voor de gezondheidscheck: wanneer één van onderstaande vragen met JA wordt beantwoord, mag de medewerker *niet* komen werken of mag de bezoeker geen gebruik maken van de dienstverlening. Het werk of de reservering moet worden uitgesteld totdat op elke vraag NEE geantwoord kan worden.

1. Heb je de afgelopen 24 uur of op dit moment één of meerdere van de volgende (milde) klachten: neusverkoudheid, hoesten, benauwdheid en/of koorts (vanaf 38 graden Celsius)?
2. Heb je op dit moment een huisgenoot/gezinslid met koorts en/of benauwdheidsklachten?
3. Heb je het nieuwe coronavirus gehad (vastgesteld met een laboratoriumtest) en is dit in de afgelopen 7 dagen vastgesteld?
4. Heb je een huisgenoot/gezinslid met het nieuwe coronavirus (vastgesteld met een laboratoriumtest) en heb je korter dan 14 dagen geleden contact gehad met deze huisgenoot/gezinslid terwijl hij/zij nog klachten had?
5. Ben je in quarantaine omdat je direct contact hebt gehad met iemand waarbij het nieuwe coronavirus is vastgesteld?

Download [hier](#) een overzicht van de vragen.

Bij aankomst wordt de bezoeker nog een keer gewezen op de zelfcheck op afwezigheid van gezondheidsklachten, inclusief de thuissituatie (zie vragen in de gezondheidscheck).

Algemeen uitgangspunt: persoonlijke beschermingsmiddelen zijn niet aangewezen

Met bovenstaande aandachtspunten is het risico op individuele besmetting binnen de voorzieningen dermate laag dat met onderstaande organisatorische en beheersmaatregelen kan worden volstaan. Door goede triage (bezoeker én medewerkers) en het nemen van de verder beschreven maatregelen, is geen extra persoonlijke bescherming nodig, zoals een niet-medisch mondneusmasker of handschoenen. De keuze voor gebruik van niet-medische mondkapjes ligt echter bij de ondernemer, medewerkers en bezoekers zelf.

Er kunnen zich situaties voordoen waarbij medewerkers structureel niet aan de 1,5 meter norm kunnen voldoen, bijvoorbeeld binnen de horeca in een kleine keuken. In dat geval kunnen de medewerkers de maatregelen, zoals beschreven in het afwegingskader 'Veilig werken bij contactberoepen' hiervoor als kader gebruiken.

Aanvullende en reeds bestaande richtlijnen/kwaliteitseisen binnen bedrijven en instellingen

Naast specifieke COVID-19-maatregelen kan er ook sprake zijn van reeds bestaande, aanvullende en/of strengere maatregelen vanuit de kwaliteitsnormen of (arbeidsomstandigheden) wetgeving, bijvoorbeeld op hygiëne; deze zijn leidend en onverminderd geldig.

Adviezen voor veilig heropenen bedrijven en instellingen

De basis vormen het naleven van de 1,5 meter-richtlijn, reservering, en een 'check vooraf' om in te schatten of het bezoek een risico vormt voor de gezondheid van de medewerkers en andere bezoekers.

De maatregelen zijn in drie groepen verdeeld:

1. beheersen bezoekersstroom plus gezondheidscheck;
2. social distancing tijdens bezoek/werk;
3. veiligheid en hygiëne voor medewerkers en bezoekers.

Een protocol vanuit de branche moet per groep ten minste onderstaande punten omvatten:

1. *Beheersen bezoekersstroom plus gezondheidscheck*

- Instructies en triagevragen bij reservering/kaartverkoop etc., dus vooraf en bij bevestiging van aankoop/reservering.
- Triage geldt ook voor medewerkers voor aanvang van de dienst.
- Maximaal aantal bezoekers wordt aangehouden, [zoals de Rijksoverheid heeft besloten](#).
- Triagevragen (infographic) worden bij aankomst/entree nog eens herhaald, bijvoorbeeld bij een informatiebalie.
- Bij de inrichting van tafels of rond de bezetting binnen een zaal/ruimte moeten bezoekers de 1,5 meter afstand strikt aan kunnen houden; ten opzichte van elkaar en ten opzichte van medewerkers (dit hoeft niet bij huis-/gezinsgenoten).
- Instructies onderling afstand te houden tot andere personen (buiten het gezin/huishouden) binnen de voorziening herhaaldelijk visualiseren.
- Deurbeleid voeren, bijvoorbeeld deuren staan open/automatische deuren.
- Kassa-/baliecontact minimaliseren.

Kwetsbare bezoekers en medewerkers:

- Kwetsbare bezoekers: personen [met een verhoogde kans op een ernstig beloop](#) moeten afweten of zij een dergelijke voorziening kunnen en willen bezoeken.
- De bescherming van de kwetsbare groep bezoekers verloopt grotendeels via de triage van andere bezoekers en medewerkers, social distancing en schoonmaak- en hygiënemaatregelen.
- Door goede triage (bezoekers én medewerkers) en het nemen van de verder beschreven maatregelen, is geen extra persoonlijke bescherming zoals adembescherming of handschoenen nodig binnen deze instellingen/bedrijven voor bezoekers en medewerkers.
- De branche maakt voor kwetsbare groepen, eventueel met een bedrijfsarts en/of arbeidshygiënist, beleid zodat deze omgeving voor bezoekers EN medewerkers (binnen 1,5 meter-beleid) zo veilig mogelijk is.
- Een medewerker die tot de medisch kwetsbare groepen behoort, moet een risicoafweging maken of: (a) het werken medisch verantwoord is vanuit het gezichtspunt van de eigen gezondheid; en (b) er extra aanpassingen kunnen worden gemaakt in de werkzaamheden. In overleg met de bedrijfsarts wordt een risico-inschatting gemaakt met de afweging of/en welke werkzaamheden kunnen worden uitgevoerd. Zo nodig krijgt de medewerker de mogelijkheid het werk nog niet te hervatten of andere werkzaamheden uit te voeren.
- Voor zwangere medewerkers wordt een passend advies opgesteld in overleg met de bedrijfsarts. Hiervoor kunnen de uitgangspunten worden gebruikt zoals beschreven door het RIVM (<https://lci.rivm.nl/zwangerschap-werk-en-covid-19>). De branchevereniging of koepelorganisatie kan op basis van dit document eigen beleid rondom zwangere medewerkers opstellen.

2. *Social distancing tijdens bezoek/werk*

- Beperk het aantal personen in een ruimte. Zorg dat bezoekers en medewerkers altijd 1,5 meter afstand kunnen houden tot mensen die niet tot hun gezin/huishouden behoren. De eigen verantwoordelijkheid van mensen is hier heel belangrijk.
- Spreid bezoekers door ruimere openingstijden.
- Plan een goede aanduiding/looproute etc. zodat zo weinig mogelijk contact tussen personen in ruimte en tijd ontstaat.
- Laat bezoekers buiten wachten (met social distancing) en laat hen niet voor de gereserveerde tijd naar binnen.

- Borg afstand tussen de stoelen in de bioscoop, bibliotheek, theaterzaal of een aankomstruimte, waarbij er een onderlinge afstand van 1,5 meter is.
- Beperk het aantal personen in de toiletruimtes, zodat bezoekers altijd 1,5 meter afstand kunnen houden. Laat bezoekers wachten (met social distancing).
- Bevestig een fysieke (kunststof)barrière, bijvoorbeeld bij balie/informatiepunt/kassa of receptie, wanneer de 1,5 meter afstand niet haalbaar is. Markeer looproutes en geef instructies voor één richtingsstroom binnen de instelling (in en uit), binnen zalen/ruimtes (in en uit).
- Houd toezicht op liftgebruik (bijvoorbeeld bij krappe liften: neem de lift naar boven, loop zoveel mogelijk naar beneden).
- Geef geen toegang aan bezoekers in privéruimtes, keuken, omkleedruimtes of kantoor.
- Bij het veilig inrichten van de werkplek en publieke ruimte, kan een arbeidshygiënist, na onderzoek op locatie, de ondernemer adviseren over eventuele passende technische en organisatorische maatregelen, zoals over de toepassing van schermen. De effectiviteit van schermen hangt samen met de omstandigheden ter plaatse en dit betreft maatwerk.

3. Veiligheid en hygiëne voor medewerkers en bezoekers

Het RIVM heeft [algemene hygiënerichtlijnen](#) voor openbare ruimtes. Onderstaand volgen de minimale eisen die vanuit het oogpunt van COVID-19 worden gesteld. Houd ook hier rekening met aanvullende maatregelen op hygiëne of schoonmaak vanuit eigen richtlijnen/kwaliteitseisen of (arbeidsomstandigheden) wetgeving van de onderneming/instelling/branche/sector.

- Bied bezoekers/medewerkers bij aankomst de gelegenheid de handen te wassen of wanneer dit niet goed mogelijk is handdesinfectiemiddel te gebruiken.
- Zorg dat de medewerkers over eigen eetgelegenheid/pauzeruimte/toiletten/omkleedruimte etc. beschikken met goede mogelijkheden tot social distancing en hygiënemaatregelen.
- Zorg voor voldoende (hand)zeep voor de bezoekers en papieren handdoekjes in toiletten.
- Maak handcontactpunten zoals deurklinken, pinautomaten, touchscreens (waarmee bezoekers wel in aanraking komen) meerdere keren per dag schoon.
- Maak regelmatig stoelen, leuningen, deurklinken, tafels etc. en de toiletten schoon; intensiveer de schoonmaak, minimaal meerdere keren per dag.
- Maak na iedere werkdag de gehele voorziening goed schoon volgens het reguliere schoonmaakprotocol.
- Ventileer ruimtes, met name ook waar de bezoekers komen, wanneer mogelijk. Bijvoorbeeld door de ramen/deuren regelmatig open te zetten.

Herhaal ook binnen het bedrijf/de instelling op meerdere plekken de algemene adviezen:

- Schud geen handen.
- Hoest/nies in de binnenkant van de elleboog.
- Gebruik papieren zakdoekjes om de neus te snuiten en gooi deze daarna weg.

Aanvullende aandachtspunten medewerkers:

- Zorg dat de medewerkers over eigen kantine/toiletten/omkleedruimtes etc. beschikken met goede mogelijkheden tot social distancing en hygiënemaatregelen.
- Als de medewerker klachten heeft die een risico vormen voor de bezoeker (zoals neusverkoudheid, hoesten, benauwdheid of koorts) kan er niet worden gewerkt. Zie triagevragen hiervoor genoemd. Als de medewerker gedurende de werkdag klachten ontwikkelt, gaat de medewerker direct naar huis.
- Medewerkers kunnen bij klachten laagdrempelig worden getest via bedrijfsarts, GGD of huisarts. Het effect van de heropening wordt gemonitord door de medewerkers laagdrempelig te testen wanneer zij symptomen van COVID-19 (neusverkoudheid of hoesten of benauwdheid of koorts) vertonen. Dit testen zal verder via bedrijfsarts, GGD of huisarts verlopen.
- Train en begeleid medewerkers op de maatregelen en het toezien op afstand houden van bezoekers.
- De zorg voor vrijwilligers en stagiaires staat gelijk aan de zorg voor medewerkers.
- Jongeren (< 18 jaar) hebben recht op extra bescherming vanuit de arbeidsomstandighedenwet.
- Werk zoveel als mogelijk in vaste teams.

Aanvullende aandachtspunten voor leveranciers:

- Ook voor leveranciers geldt een gezondheidscheck voor het aanvangen van de dienst/werkdag.
- Spreek tevoren aankomsttijd en -plaats af en de wijze waarop de goederen moeten worden afgeleverd.
- Maak vaste looproutes en communiceer dit ook bij aankomst duidelijk.
- Houd 1,5 meter afstand tussen de leverancier en de medewerkers die de goederen in ontvangst nemen en zorg voor voldoende mogelijkheden de handen te wassen/reinigen met handdesinfectiemiddel.